

‘ondersteuningsaanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen’, versie november 2023

Ondersteuning aan meer- en hoogbegaafde leerlingen is sterk in ontwikkeling op de scholen van ons samenwerkingsverband. Met dit overzicht willen we inzicht geven in het aanbod van de verschillende scholen. Omdat dit thema nog sterk in ontwikkeling is, streven we naar een jaarlijkse actualisering.

Scholen voor HAVO/VWO/Gymnasium

GSG Guido

Het Guido biedt ondersteuning individueel en op maat. Qua programma kent de school een ‘plusstroom’. Dit houdt in, dat het reguliere programma kan worden verkort, waarna extra leermodules (zoals bijvoorbeeld chinees en sterrenkunde) worden ingezet. Toetreden tot dit programma kan alleen na onderzoek (centrum voor begaafdheidsonderzoek, afname in groep 8). Naast de plusstroom participeert de school in het ‘U-talent’ * programma.

Expertise: De school beschikt over een specialist voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Openbaar lyceum De Amersfoortse Berg

De school biedt ondersteuning door projectonderwijs. Leerlingen kunnen ‘vrij’ in te vullen uren (berguren) gebruiken om te werken aan projecten. Onderzoekend leren staat hierin centraal. Naast projectonderwijs participeert de school in het ‘U-talent’ * programma.

Expertise: De school beschikt over een specialist voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

‘t Atrium

Voor hoogbegaafde leerlingen biedt 't Atrium individuele begeleiding door één van hun talentbegeleiders. Een andere vorm van begeleiding, het verzorgen van contact met gelijkgestemden (peer-groups) is in ontwikkeling en wordt in 2024 opgestart. Naast de vakondersteuningstijd-flexuren (VOT) voor leerlingen die extra hulp nodig hebben, wordt er ook gewerkt aan een aanbod van vakverrijkingstijd (VVT) binnen het flexrooster.

Expertise: De school beschikt over een specialist voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Grifland College

Het Griflandcollege biedt uitdaging voor getalenteerde leerlingen in vwo-Xtra-klassen in de onderbouw. In de brugklas zijn er in de VX-klas speciale modules met onder meer Spaans en sterrenkunde en er is meer verdieping en onderzoekend leren in de reguliere lessen. De school neemt deel aan het ‘U-talent’-samenwerkingsverband. In de bovenbouw kunnen leerlingen in het honoursprogramma een eigen project ontwerpen en uitvoeren. Er zijn verschillende olympiades voor de kennisvakken.

Het Grifland College biedt een bovenschoolse Masterclass voor leerlingen uit groep 8 uit Soest en Soesterberg die extra uitdaging nodig hebben. De nadruk ligt op executieve vaardigheden, de leerkuil en mindset. De kinderen gaan zowel onderzoekend en ontwerpend leren als samenwerken en presenteren. Het gaat om 1 dagdeel per week. Aanmelding verloopt via de eigen basisschool.

Expertise: Er is een talentcoach ter ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen.

Oostwende College

Oostwende biedt ondersteuning individueel en op maat. De school stimuleert de ontwikkeling van executieve vaardigheden met de methode 'Breingeheimen'. Ondersteuning aan meer en hoogbegaafde leerlingen is geborgd in de meerjaren begroting van de school.

Expertise: Oostwende beschikt over twee interne talentbegeleiders.

Het Vathorst College

Het gehele onderwijsconcept van de school is ingericht op gepersonaliseerd leren. Extra uitdaging wordt georganiseerd met participatie in U-talent en in de bovenbouw bij de natuurwetenschappelijke vakken via deelname aan vakolympiades. De school verwacht in differentiatie een verdere sprong te maken met de uitbreiding van ons contextrijk onderwijs waarin het schoolprogramma opnieuw tegen het licht wordt gehouden.

Expertise: Mentoren worden via de Vathorst Academie (interne scholing) en binnen de teamgerichte arbeidsorganisatie (tao) in staat gesteld om de kennis te verkrijgen om hun mentorleerlingen te begeleiden. Andere teamleden / mentoren fungeren als vraagbaak bij het uitwisselen van kennis. Er zijn 3 'talentadviseur' die hun kennis delen met collega's door interne nascholing.

Het Nieuwe Eemland

Aanbod voor basisschoolleerlingen (groep 7 en 8) die extra uitdaging nodig hebben:

Het Nieuwe Eemland organiseert masterclasses voor leerlingen van groep 7 en 8 van de basisschool die naar verwachting een vwo[1]advies krijgen. De masterclasses zijn bedoeld voor leerlingen die extra uitdaging aankunnen, een brede interesse hebben, meer willen weten en de diepte in willen gaan bij onderwerpen.

De inhoud van de masterclass is zo samengesteld dat deze geen overlap heeft met het programma op de basisschool of op de middelbare school. Het Nieuwe Eemland kent de volgende masterclasses: Spaans, de kracht van elektriciteit, sterrenkunde, da's logisch en schilders in de kunst. In de masterclasses komen onder andere de volgende vaardigheden aan bod: 21ste eeuwse vaardigheden, zoals samenwerken, probleemoplossend vermogen, informatievaardigheden en creativiteit. Dat geldt ook voor de volgende vaardigheden: leren leren, plannen, zelfstandigheid en van fouten leren.

Expertise: De school beschikt over drie HB-specialisten.

** U-Talent is een samenwerkingsverband tussen de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht en zo'n 50 partnerscholen uit de regio Utrecht. Bij U-Talent krijgen havo- en vwo-leerlingen van alle richtingen (bèta tot alfa-gamma) de kans om hun talenten te ontwikkelen. U-Talent organiseert daartoe activiteiten voor docenten en voor leerlingen. Voor meer informatie: <https://u-talent.nl/>*

Scholen voor VMBO

Waldheim Mavo

De Waldheim Mavo geeft vorm aan een brede signalering met behulp van een signaleringsinstrument. Indien nodig voorziet de school in individuele begeleiding. Talentklassen worden ingezet voor het aanbieden van een plusaanbod. Er zijn mogelijkheden voor vervroegd examen. Er is een nauwe samenwerking met het Griflandcollege (overstappakket).
Expertise: De school beschikt over een specialist voor meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Amsfort College

De school heeft het 'Be Strong aanbod' voor de vakken NE, ENG, WIS. Naast de 'Be Strong lessen', kunnen TL leerlingen, die de uitdaging naar HAVO aankunnen, vakken op HAVO-niveau volgen in hun reguliere programma. Dit kan voor een enkel vak, maar ook bestaat de mogelijkheid om voor alle vakken op HAVO-niveau te werken.

Scholen met specifiek beleid

Het Baarnsch Lyceum

De school werkt met maatwerk voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Binnen de klas zijn er mogelijkheden voor minder oefenstof en meer verdieping. Het programma voor de leerling is vastgelegd in een handelingsplan. Daarin worden afspraken gemaakt over:

- a. Een vak versneld afronden / vervroegd examen doen.
- b. Een vak op een hoger niveau afronden (alleen mogelijk voor leerlingen op de havo-afdeling).
- c. Het mogen missen van lessen teneinde deze tijd in te vullen met verbreden, verdiepen of versnellen van de leerstof.
- d. Het volgen van een aangepast (persoonlijk) PTD.
- e. Het volgen van een tutorproject
- f. Meedoen met de TOP-training*
- g. 6-8- regel; afspraken over leer- en oefenstof in relatie tot behaalde cijfers.
- h. Aanwezigheid bij het HB-uur voor het voeren van een voortgangsgesprek.
- i. Begeleidingsgesprekken

*Er is specifieke aandacht voor de onderpresterende bovenbouwleerlingen. Deze leerlingen nemen deel aan het Top-project.

Expertise: Leerlingen kunnen meedoen aan het tutorproject waarbij leerlingen uit de bovenbouw o.b.v. getrainde begeleiders de jongerejaars ondersteunen.

De school beschikt over meerdere talentbegeleiders die de leerlingen individueel kunnen begeleiden. De schoolpsycholoog beschikt over HB-specialisme. Deze wordt ingezet voor begeleiding en tevens als contactpersoon voor leerling en ouders.

Farelcollege

Het Farelcollege werkt met het 'Farel Talent programma'. Onderbouw (1, 2, 3): Na gewenning aan de middelbare school en verkregen inzicht in mogelijkheden voor extra uitdaging kunnen leerlingen starten met 'Farel Talent'. De thema's voor het programma zijn Natuur en Techniek, Mens en Maatschappij, Kunst en Cultuur en Taal en Communicatie. Leerlingen in het programma leggen hun vorderingen vast in een portfolio. Leerlingen presenteren hierover aan medeleerlingen en docenten. Bovenbouw: In de bovenbouw wordt in Farel Talent zelfstandig gewerkt aan eigen projecten of juist samen met andere leerlingen. Sommige leerlingen nemen daarnaast deel aan U-Talent. Hiervoor brengen zij regelmatig een bezoek aan de universiteit Utrecht. Leerlingen worden hiervoor vrij geroosterd.

Differentiatie vindt plaats door het kunnen volgen van vakken op een hoger niveau, door te versnellen (eerder examens doen), door tweetalig onderwijs en door talen op een hoger niveau te volgen (DELE (Spaans), GOETHE (Duits), DELF (Frans))

Voor jonge leerlingen (basisschoolleeftijd):

Voor leerlingen in groep 7/8 is er op Farel een plusklas. De school onderhoudt daarmee een goede aansluiting met het primair onderwijs.

Expertise: De school beschikt over meerdere leerlingcoaches die de leerlingen individueel kunnen begeleiden. Op de school is een HB-specialist.

't Hooghe Landt

De school werkt met verschillende verdiepingstrajecten: Masterskip, Hooghe Lat, Hooghe C en U-talent. Ondersteuning wordt om de reguliere roosters heen georganiseerd. Dit betreft individuele leerlingbegeleiding, aangepaste roosters en aangepast lesmateriaal. Leerlingen kunnen vervroegd examens doen in een vak. Tevens is er ook verdieping en verrijking mogelijk binnen het systeem van flexuren. Voor leerlingen die op psychisch en of sociaal emotioneel belemmeringen ervaren en dreigen 'vast te lopen' kunnen gebruik maken van de backup. Deze klas biedt aan maximaal 16 leerlingen een tijdelijke opvangmogelijkheid waar zij in rust en onder begeleiding kunnen werken. De voorziening is bedoeld voor leerlingen met duidelijk aanwezige problematiek op het gebied van angst, autisme, overprikkeling, overbelasting en/of andere internaliserende psychiatrische problematiek. De 'insteek' is dat thuiszitten wordt voorkomen.

Expertise: De school beschikt over meerdere talentbegeleiders

Corderius College

Het Corderius is een Begaafdheids Profiel School (BPS). Van hieruit wordt de school gevisiteerd. Ieder teamlid binnen de VWO afdeling compact de lesstof voor HB leerlingen. Op alle vakken en op alle niveaus is er verdergaande differentiatie met een verrijkingsaanbod. Zo zijn er masterclasses en specials; flexuren met ontdekmodules. Met een scalapas kunnen leerlingen tijd vrij maken en hun programma samenstellen.

Het Corderius beschikt over het Coach-lab. Dit is een onderwijsplek waar leerlingen (weer) kunnen werken aan schoolgang. Het coach-lab richt zich op leerlingen die vast dreigen te lopen.

Expertise: De school beschikt over vijf HB-coaches. Een van de collega's is ECHA-opgeleid en men werkt met een coördinator voor het coach-lab.

Voor jonge leerlingen(basisschoolleeftijd) heeft het Corderius het Intermezzo:

Het doel van het intermezzo-jaar is dat de leerlingen na dit jaar zonder beperkingen kunnen deelnemen aan het vwo-programma in de brugklas van het Corderius College of een andere middelbare school. De focus ligt hier op executieve functies, metacognitieve vaardigheden en het wegwerken van hiaten. Intermezzo voorziet in:

- Het wegwerken van hiaten op gebied van rekenen en taal;
- Het versterken van de executieve functies en metacognitieve vaardigheden, waardoor hij of zij in de brugklas kan aansluiten bij het niveau dat daar gevraagd wordt;
- Het versterken van leefhouding (eigenkennis, zelfvertrouwen, doorzettingsvermogen en omgaan met weerstand of veranderingen, zelfredzaam);
- vergroten van de motivatie door een onderwijsomgeving met gelijkgestemden.

Leerlingprofiel/toelating:

1. De leerling heeft aantoonbare vwo-potentie;
2. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat het leren op de basisschool niet of onvoldoende aansluit bij de begaafdheid van de leerling;
3. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat de sociale en/of emotionele ontwikkeling achterblijft bij de intellectuele ontwikkeling van de leerling, welke tot stress en frustratie kan leiden.
4. De basisschoolstof is grotendeels doorlopen, maar er zijn nog hiaten bij de kernvakken rekenen/wiskunde, taal/Nederlands en Engels. De leerachterstanden zijn zodanig dat ze in één schooljaar weggewerkt kunnen worden.
5. Daarnaast kunnen meer algemene kenmerken een rol spelen, zoals: - met tegenzin naar school gaan; - slecht slapen als gevolg van schoolstress; - sterk rechtvaardigheidsgevoel; - gepest worden.

JVO Gymnasium

Het JvO ondersteunt leerlingen met excellentieprogramma's. Hierin wordt aanbod afgestemd op de mogelijkheden van de leerling. De school heeft specifieke aandacht en expertise voor hoogbegaafde onderpresteerders. Leerlingen worden naast cognitieve uitdaging en programma begeleid op gebied van leervaardigheden.

expertisedragers: De school beschikt over meerder HB coaches. Docenten in de Parnassosklas (zie onder) beschikken eveneens over specifieke kennis op dit gebied. Te noemen zijn motivatie, mindset en leren-leren.

Voor jonge leerlingen(basisschoolleeftijd) heeft het JvO de Parnassosklas:

Een tussenvoorziening voor jonge, hoogbegaafde leerlingen die op de basisschool versneld zijn en voor wie op de basisschool geen adequate begeleiding (meer) mogelijk blijkt.

Door de klassengrootte en de persoonlijke begeleiding door een vaste klassendocent wordt gezorgd voor veilige ontwikkelomgeving waarin leerlingen opnieuw kunnen groeien en (veelal) kunnen herstellen van hun trauma's.

In de Parnassosklas krijgen de leerlingen in een tweejarige periode het gehele onderwijspakket van de eerste klas aangeboden en werken de leerlingen daarnaast aan metacognitieve vaardigheden, executieve functies en hun algehele persoonlijke ontwikkeling. Er is aandacht voor werken in projectvorm, top-down leren, het hogere-orde denken, verdieping en verbreding en sociale vaardigheden.

Daarnaast is een belangrijk onderdeel het aanbod op Leren leven door het programma 'leer en veerkracht'. Dit versterkt bij leerlingen eigenkennis, zelfvertrouwen, welbevinden, veerkracht en doorzettingsvermogen. Een programma gestoeld op positieve psychologie. Wanneer er sprake is van 'dubbel-bijzonder' wordt een leerlingbegeleider ingezet.

Op basis van een arrangement kunnen leerlingen terecht in Posithea. Dit is een rustklas.

De inrichting van het programma ziet er in grote lijn als volgt uit:

- Klas 1 : Parnassos
- Klas 2-3 : Novum (verdiepingsmodules)
- Klas 4-6 : Olympus (verdiepingsprogramma (GOETHE (Duits), DELF(Frans), Camebridge (Engels))

leerlingprofiel/toelating:

Parnassos-leerlingen zijn nog te jong om in te stromen in het voortgezet onderwijs. Het betreft een bijzondere en kwetsbare doelgroep, die tegelijk veel potentie heeft.

1. De leerling heeft aantoonbare vwo-potentie;
2. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat het leren op de basisschool niet of onvoldoende aansluit bij de begaafdheid van de leerling;
3. Er is een onderzoeksrapport beschikbaar, waaruit hoogbegaafdheid blijkt;
4. De ondersteuningsbehoeften zijn primair gericht op het begaafdheidsprofiel.

(NB er participeren leerlingen met kenmerken van bv ADHD, of autisme, maar de zorgcomponent is niet voorliggend).

